1.2. Namazın Farziyeti ve Önemi

İslam dininde namaz, imandan sonra üzerinde önemle durulan temel ibadetlerin başında yer alır. Namaz, akıllı ve ergenlik çağına girmiş her Müslümana farzdır. Namaz önceleri sabah ve akşam olmak üzere günde iki defa, ikişer rekât olarak kılınıyordu. Hicretten iki yıl önce miraç gecesinde beş vakit olarak farz kılındı[8]. Namazın farz oluşu bir ayette şöyle ifade edilmiştir:

NAMAZIN ÖNEMİ

﴿ ... اِنَّ الصَّلٰوةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ كِتَابًا مَّوْقُوْتًا ﴾

" ...Şüphesiz namaz müminlere vakitleri belli bir farzdır."[9]

Peygamberimiz *"Dinin başı İslam (kelime-i şehâdet getirerek Allah'a teslim olmak) ve direği ise namazdır."*[10] buyurarak namazın önemine dikkat çekmiştir.

Namaz kılan kişinin asıl amacı, Allah'ın (c.c.) emrini yerine getirmek ve rızasını kazanmaktır. Çünkü namaz, Allah'ın emri olduğu için kılınır. Allah'ın emrine itaat etmek, kulluğun gereğidir.[11] Allah'a (c.c.) ibadet, insanın yaratılış amacıdır. Şu ayet bu durumu ifade etmektedir: **"De ki: Şüphesiz, benim namazım, ibadetim, hayatım ve ölümüm, âlemlerin Rabbi olan Allah içindir."**[12] Allah'ın rızası, ibadeti sadece Allah için yapmakla elde edilir.

Namaz kılan mümin aynı zamanda, ahirette cehennem azabından korunmayı ve cennete girmeyi de ister. Bu gayeler dışında dünyevi menfaat elde etmek veya insanlar tarafından beğenilmek gibi amaçlarla ibadet yapmak, riyâ olup namazın sevabını yok eder.

Yüce Allah, gerçek manada huzur ve mutluluğa ulaşan mümin kullarının özelliklerini sayarken birinci sırada namaza yer verir. Kur'an'da Mü'minûn suresinin, 1 ve 2. ayetlerinde şöyle buyurur: **"Gerçekten namazlarında huşû içinde olan müminler kurtuluşa ermiştir."** Huşû, Allah'ın yüceliği karşısında hissedilen büyük ve derin saygıdır.

Allah, insanı üstün özelliklerle belli bir amaç için yaratmıştır. Eğer insan yaratıcısı ile bağını koparırsa varlığının anlamını ve amacını kaybeder. Sevgili Peygamberimizin ifadesiyle namaz, insanın Rabbi ile konuşmasıdır.[13]

BİLGİ KUTUSU

﴿ اَلصَّلَاةُ عِمَادُ الدِّيْنِ ﴾

"Namaz dinin direğidir."

(Beyhakî, Şuabü'l-îmân, 3)

"Kulun Rabbine en yakın olduğu yer secdedir..."
(Müslim, Salat, 215)

İNCELEYELİM

﴿ فَاذْكُرُوْنِيْٓ اَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوْا لِيْ وَلَا تَكْفُرُوْنِ ﴾

"Öyleyse beni hakkıyla anın ki ben de sizi anayım. Bana şükredin ve sakın nankörlük etmeyin." (Bakara suresi, 152. ayeti)

Allah'ı anmak ve Allah'a şükretmek nasıl olur? Şükür kavramını inceleyiniz.

8 bk. Buhârî, Salat, 1.
9 Nisâ suresi, 103. ayet.
10 Tirmizî, İman, 8.
11 bk. Zâriyat suresi, 56. ayet.
12 En'am suresi, 162. ayet.
13 bk. Buhârî, Salat, 33.

BİLGİ KUTUSU

Namazın farz olmasının şartları şunlardır:

- Müslüman olmak,
- Büluğ çağına ulaşmak
- Akıllı olmak.

Namaz ibadeti, Allah'a (c.c.) yapılacak şükrün en kapsamlı şeklidir. Kur'an-ı Kerim'de bu husus şöyle dile getirilmiştir: **"...Beni anmak için namaz kıl."**[14]

Erkanına uygun şekilde namaz kılan, rükû ve secdeleri eksiksiz olarak yerine getiren kimseye mağfiret edeceğine dair Allah'ın vaadi vardır. Peygamberimiz bir gün yanındakilere şöyle bir soru sordu: *"Birinizin kapısının önünden bir ırmak geçse ve o kimse günde beş kere orada yıkansa bedeninde hiç kir kalır mı?"* Onlar da *"Kalmaz."* diye cevap verdi. Bunun üzerine Peygamberimiz şöyle buyurdu: *"İşte beş vakit namaz da bunun gibidir. Allah namaz sayesinde günahları siler ve temizler."*[15]

Namaz kılan insan, kendini Allah'a daha yakın hisseder, günah ve hatalardan uzaklaşır. Namaz, insanın duygu dünyasını zenginleştirir. Yüce Allah, **"Kendisini kötülüklerden arındıran, Rabbinin adını anıp namaz kılan mutluluğa ermiştir."**[16] buyurarak namazın önemini belirtmiştir. Sevgili Peygamberimiz namazı gözümün nuru diyerek övmüş ve *"... Benim mutluluğum namazdadır."*[17] buyurmuştur.

YAZALIM

Namazın İnsana Kazandırdıkları

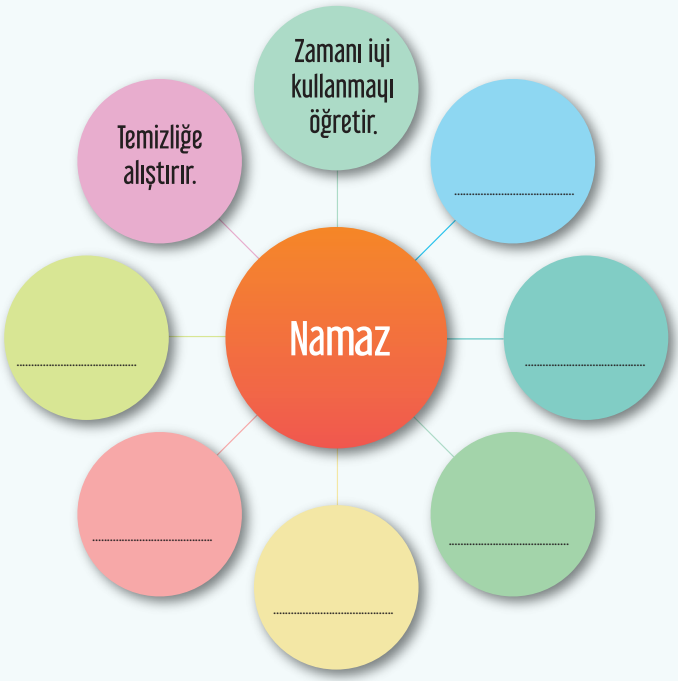

14 Tâhâ suresi, 14. ayet.
15 Buhârî, Mevakît 6; Nesâî, Salat, 7.
16 A'lâ suresi, 14-15. ayetler.
17 Nesaî, İşretü'n- nisâ, 1.

EK: ÇALIŞMA SAYFASI

Namaz, insana beden sağlığı kazandırır ve temizliğe alıştırır. Namazdaki hareketler vücut adaleleri, kemik ve eklem bölgelerini kuvvetlendirir. İnsanın dinç, temiz ve sağlıklı olmasını sağlar. Çünkü namaz kılan bir kimse abdest almak zorundadır. Bu ise günde birkaç defa, kirlenen uzuvların temizlenmesi demektir. Ayrıca namazın sahih olabilmesi için beden, elbise ve namaz kılınan yerin de temiz olması şarttır.

BİLGİ KUTUSU

Peygamberimiz şöyle buyurmuştur:

"Sizden biri abdest bozduğu zaman, abdest almadığı sürece Allah Teâlâ onun namazını kabul etmez." (Buhârî, Vüdû, 2)

Namaz, zamanı iyi kullanmayı öğretir. Zamanı doğru planlamak ve verimli şekilde kullanmak, hayatta birçok şeyi doğrudan etkiler. Özellikle başarılı olmak için zamanı doğru kullanmak şarttır. Zamanı bilinçli kullanınca çalışmalarında verimlilik artar ve başarı sağlanır.

Namazı terk etmek büyük günah sayılmıştır. Allah Teâlâ namazı terk edenleri bekleyen kötü durumu bize şu örnekle açıklamaktadır: **"Ancak defteri sağdan verilenler böyle değildir; onlar cennettedirler. Onlar suçlulara sorarlar: Sizi sakara (cehenneme) sürükleyen nedir? Suçlular şöyle cevap verirler: "Biz namaz kılanlardan değildik..."**[18] Başka bir ayet-i kerimede gerçek müminlerin, namazlarının hakkına riayet eden kimseler olduğu beyan edilir: **"Onlar namazlarını muhafaza ederler."**[19]

Resulullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: *"Kıyamet gününde kulun ilk hesaba çekileceği şey, farz namazdır. Eğer bu namazı tam olarak yerine getirmişse ne güzel. Aksi hâlde şöyle denilir: "Bakın bakalım, bunun nafile namazı var mıdır? Eğer nafile namazları varsa farzların eksiği bu nafilelerle tamamlanır. Sonra diğer farzlar için de aynı şeyler yapılır."*[20]

Başka hadislerde bu husus şöyle açıklanmaktadır: *"Bilerek namazı terk eden kimseden Allah ve Resulünün zimmeti (koruması) kalkar."*[21]

"Allah, kullarına beş vakit namazı farz kılmıştır. Küçümsemeden her kim bu namazları tam kılarsa Allah kıyamet gününde cennete koyacağına dair kesin söz vermiştir. Kim de onları, hafife alarak eksik bir şekilde yaparsa Allah katında ona verilmiş bir söz olmaz. Allah dilerse ona azap eder dilerse bağışlar."[22]

"Kul namaz ile Rabbine yaklaşır."
(bk. Müslim, Salat, 215)

18 Müddessir suresi, 39-43. ayetler.
19 Meâric suresi, 34. ayet.
20 Tirmizî, Salat, 188.
21 İbn Hanbel, Müsned, C 5, s.238.
22 İbn-i Mâce, Ikâmetü's-Salat 194.